

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 januari 2004

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer **Luc Martens**, mevrouw **Brigitte Grouwels**, mevrouw **Veerle Heeren**,
mevrouw **Sonja Becq** en de heren **Jos De Meyer** en **Gilbert Vanleenhove** –

houdende wijziging van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. Inleiding

De algemene doelstelling van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I was het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen, het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie en het bevorderen van sociale cohesie (artikel I.3).

De concrete toepassing van dit decreet in het onderwijs heeft inmiddels een aantal contraproductieve effecten aan het licht gebracht. Bepaalde maatregelen realiseren niet de beoogde gelijke kansen of, meer zelfs, ze genereren een averechts effect.

Zo leidde het absolute inschrijvingsrecht begin januari 2004 tot rijen wachtende ouders aan de schoolpoorten. De methode "eerst komt eerst maalt" veroorzaakt bij heel wat ouders frustratie en ontgoocheling. Broers of zussen van ingeschreven leerlingen hebben immers allerm minst de garantie dat ze zich in dezelfde school kunnen inschrijven ; dat zorgt ervoor dat kinderen uit hetzelfde gezin in verschillende scholen terechtkomen. De doelstelling van het decreet, namelijk de bevordering van de sociale cohesie, wordt op die wijze zeker niet bereikt.

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift basisonderwijs, behaald in het Nederlandstalig onderwijs, worden beschouwd als leerlingen van wie de thuistaal het Nederlands is, zo stelt artikel III.4 van het decreet. In de praktijk stelt ook die bepaling heel wat problemen. Daarvoor werd reeds tijdens de commissiebespreking van het decreet gewaarschuwd : "Niet alle leerlingen die een getuigschrift basisonderwijs bezitten, beheersen het Nederlands. Onderzoek toont aan dat taalachterstand een van de belangrijkste oorzaken van leerproblemen is. Bij veel anderstalige leerlingen is het Nederlands enkel een schooltaal, en niet de omgevingstaal. De oorspronkelijke tekst van het ontwerp van decreet zal in de praktijk doorverwijzingen in het secundair onderwijs nagenoeg onmogelijk maken. Vooral de leerling zelf zal hiervan het slachtoffer zijn. Zij zullen in een watervalstelsel terechtkomen." (*Parl. St.* VI. Parl. 2001-02, nr. 1143/10, blz. 50). Anderstalige leerlingen die in de basisschool extra ondersteund worden, omdat ze kunnen worden beschouwd als doelgroepkinderen,

zijn dat in het secundair onderwijs niet langer, ook al hebben ze die extra begeleiding hard nodig.

In de praktijk wordt meer en meer duidelijk dat naast de dwingende bepalingen in het decreet een meer voluntaristische aanpak terzake mogelijk moet worden gemaakt. De scholen moeten de keuze krijgen om een actief instroombeleid te blijven voeren als dat een essentieel onderdeel uitmaakt van hun pedagogische project. Veel multiculturele scholen, vaak gevestigd in kwetsbare wijken, moeten ook in de toekomst verder de mogelijkheid krijgen om een gezond evenwicht te bewaren in hun schoolbevolking. Daarom moet een vrijere aanpak met een inspanningsverbintenis naast het gelijkekansendecreet als optie mogelijk zijn.

II. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Het is belangrijk dat het begrip "broers of zussen" voor de toepassing van dit voorstel van decreet zo breed mogelijk wordt geïnterpreteerd. Er moet niet alleen rekening worden gehouden met de nieuw samengestelde gezinnen, maar ook met de pleeg- en adoptiekinderen.

Artikel 3

Als één van de doelstellingen van het decreet gelijke onderwijskansen-I is "het bevorderen van sociale cohesie" (artikel I.3), dan verstoort de strikte interpretatie dat broers en zussen geen voorrang krijgen en soms gedwongen naar verschillende scholen moeten gaan, toch wel de primaire doelstelling van dit decreet.

Artikel 4

De schrapping van de zin is noodzakelijk, omdat leerlingen die in het basisonderwijs als doelgroepkinderen worden beschouwd, op grond van het getuigschrift basisonderwijs dat in het secundair on-

derwijs niet langer zijn, ook al hebben die leerlingen nog heel wat extra begeleiding nodig.

Artikel 5

Door de invoeging van dit nieuwe artikel wordt de scholen de kans geboden ofwel te kiezen voor de volledige toepassing van het decreet gelijke onderwijskansen-I of te kiezen voor een meer vrije/eigen aanpak waarbij de school een plan voor een actief instroombeleid – dat moet leiden tot een evenwichtige samenstelling van de schoolpopulatie – uittekent, rekening houdend met de sociale inbedding van de school in de omgeving. De school gaat hiermee meteen een inspanningsverbintenis aan. De school motiveert tegenover de inspectie haar inspanningen terzake.

Het actieve instroombeleid moet leiden tot een meer evenwichtige samenstelling van de schoolpopulatie.

Luc MARTENS

Brigitte GROUWELS

Veerle HEEREN

Sonja BECQ

Jos DE MEYER

Gilbert VANLEENHOVE

VOORSTEL VAN DECREET

"HOOFDSTUK Xbis.

Uitzonderingsbepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel II.1 van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I, wordt een 2°bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

" 2°bis broers of zussen : kinderen die geboren zijn uit dezelfde ouders, of uit een van de ouders of die door een nieuwe samenstelling van het gezin voltijds of deeltijds tot het gezin behoren. Pleeg- en adoptiekindren worden hieronder ook begrepen ;".

Artikel 3

Aan artikel III.1 van hetzelfde decreet wordt een § 3 toegevoegd, die luidt als volgt :

"§ 3. De inrichtende macht kan beslissen om voor de gewone inschrijvingsperiode, een periode van inschrijving te openen, die enkel toegankelijk is voor broers of zussen van leerlingen die reeds in de school zijn ingeschreven.".

Artikel 4

In artikel III.4, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de laatste zin geschrapt.

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk Xbis, bestaande uit artikel Xbis. 1, ingevoegd, dat luidt als volgt :

Artikel Xbis. 1

Hoofdstuk III is niet van toepassing op scholen die :

1° als onderdeel van hun opvoedingsproject een eigen actief instroombeleid voeren waarbij ze een multicultureel evenwicht in de schoolpopulatie nastreven ;

2° daartoe de goedkeuring krijgen van het lokale overlegplatform.

De onderwijsinspectie gaat jaarlijks na of, en in welke mate, de school de doelstellingen van haar instroombeleid, zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel, realiseert.".

Artikel 6

De bepalingen van dit decreet treden in werking op 1 september 2004, voor wat de inschrijvingen voor het schooljaar 2005-2006 betreft.

Luc MARTENS

Brigitte GROUWELS

Veerle HEEREN

Sonja BECQ

Jos DE MEYER

Gilbert VANLEENHOVE
